VALTIOVARAINMINISTERIÖ

HE 29/2016 vp
Verotusmenettelyn ja veronkannon uudistaminen

Valtiovarainvaliokunnan verojaosto
29.3.2016



Esityksen tavoitteet

Hallitusohjelman kirjaus: *Verohallinnon toiminnan tehostamiseksi, verovelvollisten oikeusturvan ja tiedonsaannin parantamiseksi ja hallinnollisen taakan keventämiseksi hallitus toteuttaa Verohallinnon kantamia veroja koskevat uudistukset, joilla yhdenmukaistetaan ja yksinkertaistetaan verotus- ja veronkantomenettelyä sekä verotuksen muutoksenhaku- ja seuraamusjärjestelmää. Lisäksi edistetään sähköisiä toimintatapoja ja verotuksen reaaliaikaistamista.*

Verotusmenettelyjen yhtenäistäminen ja sääntelyn sujuvoittaminen

Hallinnollisen taakan keventäminen

Verovelvollisen oikeusturvan ja verotuksen ennakoitavuuden parantaminen

Verohallinnon toiminnan tehostaminen

VALMIS-HANKE

Valmisohjelmiston käyttöönotto verolajeittain sekä käyttöönottoon liittyvät lainsäädäntömuutokset

I käyttöönotto 2016	II käyttöönotto 01/2017	III käyttöönotto 11/2017	IV käyttöönotto 11/2018
Perintö- ja lahjavero	Arvonlisävero TA-suoritukset Lähdeverot Vakuutusmaksuvero Arpajaisvero Apteekkivero	Yhteisöjen tulovero	Henkilöasiakkaiden tulovero Kiinteistövero Varainsiirtovero

Ei lainsäädäntömuutoksia

1. lakipaketti

Muutosverotussäännökset

Oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylaki

Apteekkiverolaki

Veronkantolaki

2. lakipaketti

Yhteisöjä koskevia menettelymuutoksia

Tuloverotuksen korkosäännökset

Veronkanto

3. lakipaketti

Henkilöasiakkaita koskevia menettelymuutoksia

Tuloverotuksen reaaliaikaistaminen

Tuloverotuksen seuraamusmaksut

Veronkanto

Taloudelliset vaikutukset

- Valmis-hanke yhdessä verotusmenettelyuudistusten kanssa mahdollistaa Verohallinnossa 100 htv:n säästön vuoteen 2021 mennessä

- Menettelyuudistukset voidaan Valmis-hankkeen yhteydessä toteuttaa ilman lisäkustannuksia
    - Valmis-hankkeen erillisrahoitus 109 miljoonaa euroa

- Pidennettyjen verokausien soveltamisalan laajentamisen taloudellinen vaikutus vuodelle 2017
    - Jaksotuksesta johtuva kertaluonteinen verotulojen pienennys 17 miljoonaa euroa (josta kuntien osuus 2 miljoonaa euroa)

Uudet lait

Oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylaki (**OVML**)

- Oma-aloitteisten verojen menettelysäännökset kootaan yhteen lakiin
- Verolakeihin jää pääosin aineelliset säännökset

Uusi veronkantolaki

- Korvaa nykyisen veronkantolain (609/2005)
- Verotililaki (604/2009) kumotaan ja sääntely siirretään pääosin veronkantolakiin ja OVML:ään
- Kaikkien verojen kantosääntelyn kokoaminen yhteen lakiin

Apteekkiverolaki

- Korvaa nykyisen apteekkimaksusta annetun lain (148 /1946)
- Apteekkiveroon liittyvät tehtävät Fimealta ja aluehallintovirastoilta Verohallinnolle

Laki työnantajan sairausvakuutusmaksusta

- Korvaa nykyisen työnantajan sosiaaliturvamaksusta annetun lain (366/1963)
- Pääosin tekninen uudistus, jolla laki ajantasaistetaan

+ muutokset 36 muuhun lakiin

Esityksen pääasiallinen sisältö

- Oma-aloitteisten verojen verotusmenettely
- Muutoksenhaku ja muutosverotus
- Veronkantolain uudistaminen
- Apteekkivero

Oma-aloitteisten verojen verotusmenettely

- Menettelysäännösten yhtenäistäminen
- Pidennettyjen verokausien soveltamisalan laajentaminen ja verokauden muuttamisen joustavoittaminen
- Yhtenäinen korjaamismenettely ja kevennetty virheen korjaaminen
- Oma-aloitteisten verojen seuraamusmaksujen ja muiden seuraamusten uudistaminen

Oma-aloitteisten verojen verotusmenettely

- Yhtenäiset menettelysäännökset (OVML)
- Pakollinen sähköinen ilmoittaminen
  - Paperi-ilmoittaminen hyväksytään erityisestä syystä
  - Yhtenäinen määräaika
    - Paperi ja sähköinen
    - Uuden kuljetusvälineen ostajan arvonlisäveron ja merityötulon poikkeavista määräajoista luovutaan
  - Mahdollistaa automaation lisäämisen, hallinnollisen taakan keventämisen sekä kustannusten alentamisen
- Palautusmenettelyjen kehittäminen
  - Ulkomaalaispalautukset ja diplomaattiset palautukset
    - Laskujen pakollisesta toimittamisvelvollisuudesta luovutaan
  - Lähdeveron palautukset
    - Verohallinnon vahvistaman lomakkeen käyttö
  - Mahdollistaa automaation lisäämisen ja käsittelyaikojen nopeuttamisen

Verokaudet

Pidennettyjen verokausien soveltamisalan laajentaminen

- Neljänneskalenterivuosimenettelyn liikevaihtoraja **100 000 euroa** (nyk. 50 000 euroa)
  - Sovelletaan arvonlisäveron ja työnantajasuoritusten ilmoittamiseen
- Vuosimenettelyn liikevaihtoraja **30 000 euroa** (nyk. 25 000 euroa)
  - Sovelletaan arvonlisäveron ilmoittamiseen
- Noin 73 000 uutta verovelvollista pääsee menettelyn piiriin
- Keventää pienyritysten hallinnollista taakkaa
- Jaksotuksesta johtuva kertaluonteinen verotulojen pienennys – 17 milj. euroa menettelyn käyttöönottovuodelle

Verokauden muuttaminen entistä joustavampaa

- Verokausi lähtökohtaisesti kuukausi
  - Hakemuksesta pidennettyyn verokauteen
- Siirtyminen lyhyempään verokauteen heti seuraavan lyhyemmän verokauden alusta
- Verokausivalinta sitoisi vain vuoden ajan nykyisen kolmen vuoden sijaan
- Yhdenmukaisesta verokausivaatimuksesta luovutaan
  - Arvonlisäveroon ja työnantajasuorituksiin voi siis soveltaa eri pituisia verokausia
- Verohallinto voisi määrätä uuden yrityksen valvonnallisista syistä kuukausimenettelyyn enintään vuodeksi

Virheen korjaaminen

Yhtenäinen korjaamismenettely

- Korvaava ilmoitus (oikaisuilmoitus) annettava oikealle kohdekaudelle
  - Sekä hyväksi että vahingoksi tehtävät korjaukset
- Arvonlisäveron palautushakemuksista luovutaan

Kevennetty menettely vähäisissä virheissä

- Vähäiset virheet voi korjata seuraavilta verokausilta annettavalla veroilmoituksella
  - Myöhästymismaksua ei tällöin määrätä
  - Korjattava ilman aiheetonta viivytystä
- Vähäinen virhe määritellään Verohallinnon päätöksellä
- Noin 500-600 euroa/ verokausi

Virhe korjattava kolmen vuoden kuluessa tilikauden/kalenterivuoden päättymistä seuraavan vuoden alusta

Kalenterivuoden päättymisen jälkeen työnantajasuoritusten korjaamisen edellytyksenä on, että vuosi-ilmoitustiedot on korjattu

Myöhästymismaksu

- Myöhästymismaksun rakennetta uudistetaan
  - Nykyisestä 15 % koronluonteisesta myöhästymismaksusta siirrytään kaavamaisempaan kaksiosaiseen myöhästymismaksuun
  - Edistää veroilmoituksen antamista ajallaan
  - Edistää tietojen oikeellisuutta ja virheiden oma-aloitteista korjaamista
- Veroilmoituksen antamisesta myöhässä määrättäisiin 3 euron päiväkohtainen myöhästymismaksu enintään 45 päivän ajalta (max. 135 euroa)
  - 45 päivän jälkeen myöhästymismaksuun lisättäisiin 2 % myöhässä ilmoitetun veron määrästä
- Veroilmoituksessa olevien virheiden korjaaminen 45 päivän ajan ilman myöhästymismaksua (virheen suuruudesta riippumatta)
  - 45 päivän jälkeen myöhästymismaksua 2 % myöhässä ilmoitetun veron määrästä
- Myöhästymismaksun enimmäismäärä 15 000 euroa (vastaa nykytilaa)
- Myöhästymismaksu määrätään verokausittain kultakin verolajilta
  - Työnantajasuoritukset ”yksi” verolaji
- Arvioverotuksen jälkeen annettua veroilmoitusta käsitellään myöhässä annettuna veroilmoituksena
  - Sanktiona määrätään myöhästymismaksu

Myöhästymismaksu

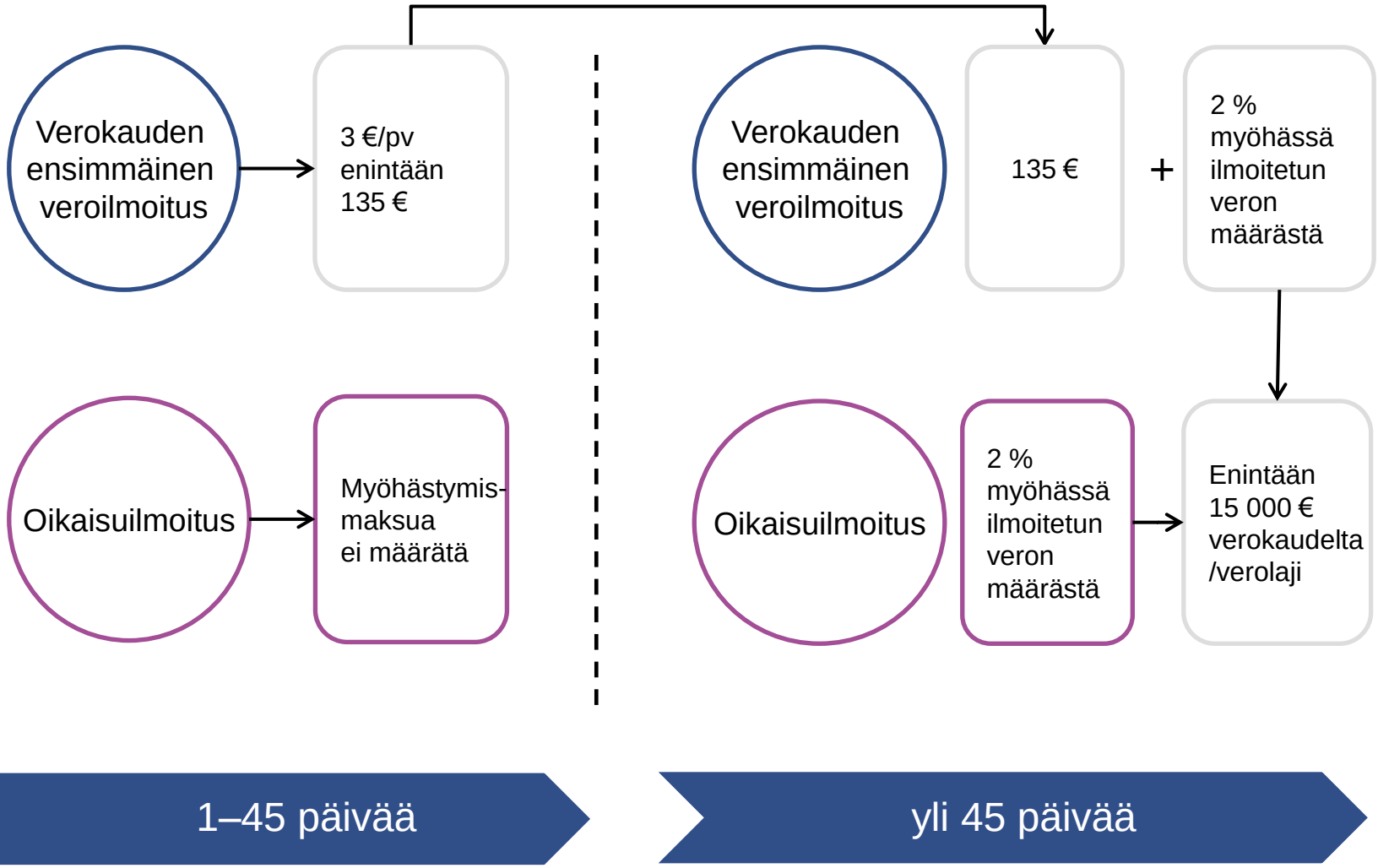

Veronkorotus

- Yhtenäinen veronkorotussäännös kaikkiin oma-aloitteisiin veroihin
- Veronkorotus nykyistä kaavamaisempi ja viranomaisen harkintavaltaa veronkorotuksen määrän osalta rajoitettaisiin
    - Perusveronkorotus 10 %
    - Mahdollisuus määrätä korotettuna tai alennettuna
    - Laissa säännökset veronkorotuksen määräämättä jättämisestä
        - Jos laiminlyönti on vähäinen tai laiminlyönnille on pätevä syy

- Yhtenäistäisi soveltamiskäytäntöä
- Edistäisi sanktion ennakoitavuutta ja verovelvollisen oikeusturvaa

Veronkorotus

10%	• Perustaso, kun veroa määrätään verovelvollisen maksettavaksi
15%–50%	• Laiminlyönti on toistuva • Verovelvollisen toiminta osoittaa ilmeistä piittaamattomuutta verotusta koskevista velvoitteista
25%	• Vero määrätään arvioimalla
3%	• Asia on luottamuksensuojasäännöksessä tarkoitetulla tavalla tulkinnanvarainen tai epäselvä • Perustason mukaan laskettu veronkorotus on muusta erityisestä syystä kohtuuton
Maksimi 200 €	• Ilmoittamisvelvollisuus on laiminlyöty, mutta verovelvollisen maksettavaksi ei määrätä veroa

Laiminlyöntimaksut

Uusi laiminlyöntimaksu (OVML 39 §)

- Nykyiset verolajikohtaiset verorikkomukset dekriminalisoidaan
  - sakkorangaistus korvataan hallinnollisella sanktiolla
- Laiminlyöntimaksun enimmäismäärä 5000 euroa
- Ei ehdoteta muutosta rikoslaissa säädettyyn verorikkomukseen

➡ Tukee oikeudenhoidon uudistamisohjelman tavoitteita korvata vähäisissä rikkomuksissa määrättävät rikosoikeudelliset rangaistukset hallinnollisilla seuraamusmaksuilla

Sivullisilmoittajan laiminlyöntimaksu (VML 22 a §)

- Arvonlisäveron yhteenvetoilmoituksen erillisestä laiminlyöntimaksusta luovutaan ja laiminlyönnistä määrättäisiin VML:n mukainen laiminlyöntimaksu
  - Laiminlyönnin sanktion enimmäismäärä nousee säädöstasolla 1700 eurosta 15 000 euroon
- Sivullisilmoittajan laiminlyöntimaksu voitaisiin jatkossa määrätä, jos sivullisilmoittaja antaa tiedot väärällä tavalla
  - Nykyisin edellytetty kehotusta antaa tiedot oikealla tavalla ennen laiminlyöntimaksun määräämistä
  - ➡ Tärkeää erityisesti vuosi-ilmoitusten saamiseksi ajallaan ja oikeassa muodossa

Muutoksenhaku ja muutosverotus

- Yhtenäiset määräajat ja menettelyt kaikkiin verolajeihin

Muutoksenhaku

- Yhtenäinen muutoksenhakusääntely kaikkiin verolajeihin
- Verovelvollisen muutoksenhakuaika verotukseen 3 vuotta ja erillispäätöksiin 60 päivää
- Määräaika lasketaan verovuoden tai tilikauden/kalenterivuoden päättymistä seuraavan vuoden alusta ja erillispäätöksissä päätöksen tiedoksisaannista
- Veronsaajan muutoksenhakuaika 4 kuukautta verotuksen päättymisestä
    - Muissa tilanteissa 60 päivää päätöksen tekemisestä
- Muutosta haetaan kaikissa verolajeissa ensivaiheessa verotuksen oikaisulautakunnalta
    - Oikaisuvaatimusmenettely laajenee muun muassa arvonlisäverotukseen ja varainsiirtoverotukseen
- Verovelvollisen muutoksenhakuaika hallinto-oikeuteen 60 päivää oikaisuvaatimukseen annetun päätöksen tiedoksisaannista
- Ennakkopäätösvalitus kaikkiin verolajeihin
    - Mahdollisuus hakea muutosta oikaisulautakunnan päätökseen suoraan korkeimmalta hallinto-oikeudelta
- Perustevalituksesta luovutaan

Muutosverotus

- Viranomaisaloitteisen verotuksen oikaisun, veron määräämisen tai päätöksen oikaisun määräaika olisi pääsääntöisesti 3 vuotta kaikissa verolajeissa
  - Parantaa verotuksen ennakoitavuutta
- Määräaika lasketaan verovuoden tai tilikauden/kalenterivuoden päättymistä seuraavan vuoden alusta
- Kaikki virheet hyväksi tai vahingoksi voidaan oikaista
  - Oikaisua ei tehdä, jos asia on valitukseen annetulla päätöksellä ratkaistu
- Uudelleenharkinnan kielto turvaa verovelvollisen oikeusturvaa
  - Oikaisua ei tehdä, jos asia on nimenomaisesti selvitetty ja ratkaisu
  - Edellytys, että käytössä on ollut oikeat ja riittävät tiedot
- Viranomaisella mahdollisuus oikaista verotusta tai määrätä veroa pidemmän määräajan kuluessa rajatuissa tilanteissa
- Yhtenäiset muutoksenhaku- ja oikaisuajat mahdollistavat samaa taloudellista tapahtumaa koskevan verotuksen kaikissa verolajeissa

Muutosverotus

Määräajat: verovuoden / kalenteri-vuoden / tilikauden päättymistä seuraavan vuoden alusta

Viranomaisaloitteinen verotuksen oikaisu, veron määrääminen tai päätöksen oikaisu verovelvollisen hyväksi tai vahingoksi

- Kaikki virheet
- Luottamuksensuoja, uudelleenharkinnan kielto ja kiristynyt oikeuskäytäntö rajoittavat

PÄÄSÄÄNTÖ: 3 v.

Jatkettu määräaika

- Valvontatoimi on alkanut toisen viranomaisen antaman/muualta saadun tiedon perusteella poikkeuksellisen myöhään
- Valvontatoimi vaatii viranomaisyhteistyötä
- Verovelvollinen antanut asiaa koskevan ilmoituksen/muun selvityksen poikkeuksellisen myöhään
- Verovelvollinen vaikeuttaa olennaisesti valvontatoimen suorittamista

3+1 vuotta

Pidennetty määräaika

- Kv-tietojenvaihto (ei automaattinen tietojenvaihto)
- Siirtohinnoittelu (tuloverotus)
- Etuyhteysyritysten yritys-/rahoitusjärjestelyt (tuloverotus)
- Eräät erityistilanteet varainsiirtoverotuksessa

6 v.

Rikosperusteinen määräaika

- Kun kyseessä veropetos

1 vuosi sen vuoden päättymisestä, jona syyte on nostettu

Veronkantolain uudistaminen

- Kaikkien verojen kantosäännösten kokoaminen yhteen lakiin
- Vaiheittainen siirtyminen uuteen kantomenettelyyn
- Eräitä veronkannon ja perinnän uudistuksia

Veronkantolain uudistaminen

- Veronkannon uudistamisen ensimmäinen vaihe
  - Veronkantolaissa säädettäisiin kaikkien Verohallinnolle suoritettavien verojen ja maksujen kannossa, maksamisessa ja perinnässä noudatettavasta menettelystä
  - Verotililaki kumotaan ja sääntely siirretään osin veronkantolakiin, OVML:ään ja viivekorkolakiin
  - Tilimenettelyn yksityiskohtaisesta sääntelytavasta luovutaan
  - Nykyinen verotilimenettely ja muiden verojen kantomenettely säilyy pääosin ennallaan
- Mahdollistaa siirtymisen myöhemmissä vaiheissa yhtenäiseen kantomenettelyyn kaikkien verolajien osalta
  - Uusi kantomenettely = tilimenettely, jossa verolajikohtaisia tai verolajien muodostamia tilejä (kuten nykyiset verotiliverot)
  - Uusi kantomenettely otettaisiin käyttöön vaiheittain, kun verolajit siirtyvät käsiteltäväksi Verohallinnon uudessa tietojärjestelmässä
- Siirtymävaihetta varten säännökset
  - Maksujen ja palautusten käyttö uudessa ja vanhassa tietojärjestelmissä käsiteltäville veroille sekä niiden välillä

Veronkannon ja perinnän uudistukset

- Veronkantolaissa kattavammat säännökset maksujen ja palautusten käyttämisestä Verohallinnon sisällä Verohallinnon saataville
  - Veronkuittauksen sijaan kyse olisi maksujen ja palautusten käytöstä
- Veronkantolaissa nimenomaiset säännökset kuittaamisesta toisen valtion viranomaisen saatavien suoritukseksi
  - Edistää verojen kertymistä
- Verovelvollisen maksua ja palautusta ei jatkossa käytettäisi täytäntöönpanokiellon alaisen veron suoritukseksi
  - Parantaa verovelvollisten asemaa
- Kaikki nykyiset perintäkeinot tarkoituksenmukaisesti käytettävissä
  - Säädöstasolla ulosottopakosta luovutaan
- Veronkannon päätöksiin muun verotuksen kanssa yhtenäinen muutoksenhakumenettely

Apteekkivero

- Apteekkimaksusta apteekkivero
- Apteekkiveroon liittyvien tehtävien siirtäminen Verohallinnolle

Apteekkivero

- Veroon liittyvät tehtävät siirretään Fimealta ja aluehallintovirastoilta Verohallinnolle
  - Muutos ei koske Ahvenanmaata
- Verovelvollisuus säilyy nykyisellään
- Apteekkivero määräytyisi pääosin vastaavasti kuin nykyinen apteekkimaksu
  - Apteekkivero lasketaan apteekkarin oman liikevaihdon perusteella. Tästä johtuen apteekkiveron määrä voi muuttua nykyisestä apteekkarinvaihdostilanteissa
- Apteekkivero on jatkossa oma-aloitteisesti ilmoitettava ja maksettava vero
  - Verokausi on kalenterivuosi
  - Vero ilmoitetaan ja maksetaan verovuotta seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä
  - Vuodelta 2017 maksettava vero on siirtymäsäännöksen nojalla maksettava vasta 12.6.2018 mennessä
- Fimealla oikeus saada Verohallinnolta tietoja apteekkien valvontaa ja laadunvalvontamaksun määräämistä varten

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Henna Ritari
ylitarkastaja
Puh. 02955 30591
Lisätieto: henna.ritari@vm.fi
www.vm.fi

Valtiovarainministeriön viestintä
vm-viestinta@vm.fi
Mediapalvelunumero (arkisin 8–16) 02955 30500

